

VASTINE KELOMÄELLE

Moniaalle haarovassa keskustelun-avauksessaan (Virittäjä 1/1999) Tapani Kelomäki viittaa myös minun artikkeliniin »Null Subjects in Finnish: from Either-Or to More-Or-Less» (1995). Huomaan tulleetni mainituksi esimerkkinä kirjoittajasta, joka ei kerro omista taustaoletuksistaan.

Mainittu kirjoitukseni edustaa mielestäni melko kunniallisesti artikkelityyppiä »sovelta oppimaasi teoriaa uuteen asiaan». Tässä nimenomaisessa tapauksessa sovelsin siihen asti lähinnä fonologiaan puretunutta optimaalisuusteoriaa suomen kielen subjektittomiin lauseisiin. Viittasin artikkelissani optimaalisuusteorian alkuvaiheen peruskiveen, Princen ja Smolenskyn käsi-kirjoitukseen (1993), ja tuntemiini syntaksin alan artikkeleihin osoittaakseni, mitä olen saanut muilta; loppu olikin omaa kehittelyäni.

Artikkelini keskeisin idea oli yrittää muuntaa eri tutkijoiden havaintoja subjektin esiintymisehdoista optimaalisuusteoreettisiksi rajoitteiksi (constraints) samaan tapaan kuin olin huomannut deskriptiivisiä yleistyksiä käännetyn rajoitteiden kielelle fonologian puolella: ei epenteesiä, ei koodallisia tavuja jne. Olin omasta mielestäni uutta luova — mitä ei tehne tyhjäksi se, että toteutusta olisi ollut vara parantaa. Toinen samanaikainen ja samantyyppinen yritys (Grimshaw ja Samek-Lodovici 1995) tuli tietooni vasta myöhemmin. En ole siis uskoakseni ollut aivan metsässä ajatuksineni, tai sitten sama metsä on vetänyt puoleensa muitakin lingvistejä.

Päinvastoin kuin Kelomäki antaa ymmärtää huomautan mahdollisuudesta ottaa käsittelyn lähtökohdaksi lauseiden subjektillisuuden tai subjektittomuuden (s. 61). Subjektillisuuden valitsin normiksi, koska

tästä suunnasta asiaa on ollut tapana katsoa: puhutaanhan nollasubjekteista (null subjects) tai pro dropista, kun subjekti on jäänyt ilmipanematta. Edelleen toisin kuin Kelomäki näyttää arvelevan persoonataivutus sinänsä ei tee kielestä subjektittomuutta harjoitettavaa. Kuten sanon artikkelissani (s. 50), persoonataivutuksen yhteyttä subjektittomuuteen on kaluttu ahkerasti, mutta mitään yhtä selittävää tekijää ei tietääkseni ole löytynyt.

Ymmärrän saamani kritiikin niin, että suomalaisittain poikkeava viitekehykseni olisi vaatinut enemmän selitystä ja puolustusta. Kirjoittaessani päässäni kangasteli kuitenkin aivan erilainen odotushorisontti kuin mistä käsin tuotokseni on nyt luettu ja arvioitu. Lienee yleisemminkin niin, etteivät valtavirran kielitieteestä lähtevät kirjoitelmat herätä täällä juuri mitään tai ainakaan odotetunlaista vastakaikua. Teoriaan epäluuloisesti suhtautuvien lukijoiden vaatimukset kasvavat helposti kokemattomia kirjoittajia suuremmiksi. Tähän Suomeen palaava opintoretkeläinen saa ilmeisesti luvan varautua. ■

TARJA RIITTA HEINONEN

Sähköposti: tarja.heinonen@domlang.fi

LÄHTEET

GRIMSHAW, JANE – SAMEK-LODOVICI, VIERI 1995: Optimal subjects. – Jill N. Beckman, Laura Walsh Dickey & Suzanne Urbanczyk (toim.), Papers in optimality theory s. 589–605. University of Massachusetts Occasional Papers 18. GLSA, University of Massachusetts, Amherst.

HEINONEN, TARJA RIITTA 1995: Null subjects in Finnish: from either-or to more-or-less. – SKY 1995 s. 47–78. Suomen kielitieteellinen yhdistys, Helsinki.

KELOMÄKI, TAPANI 1999: Huomautuksia teoreettisen syntaksin käytäntöön. – Vi-

rittäjä 103 s. 52–62.

PRINCE, ALAN – SMOLENSKY, PAUL 1993: Optimality theory: constraint interaction in generative grammar. Käsikirjoitus, Rutgers University ja University of Colorado.

TIETOA KOTIKIELEN SEURASTA

Kotikielen Seura on perustettu vuonna 1876 tukemaan suomalaisten kansallisen identiteetin etsintää ja kirjasuomen kehittämistä täysipainoiseksi sivistyskieleksi. Sitten seuran tehtäväksi on vakiintunut suomen kielen tutkimuksen, tuntemuksen ja käytön kaikinpuolinen edistäminen. Jäseniä on nykyään yli 700, tutkijoita, opiskelijoita ja opettajia.

Vaikka Kotikielen Seuran toimipaikka on Helsinki, se on yhdistyksenä valtakunnallinen. Seuran kokouksissa asiantuntijat esitelmöivät alan ajankohtaisista kysymyksistä. Kokouspaikkana on vasta uudistunut Tieteiden talo (Kirkkokatu 6, Helsinki). Viime vuosina on järjestetty myös jonkin aiheen ympärille keskittyviä laajempia symposiumeja. Seura myöntää vuosittain palkintoja väitöskirjoista ja muista tutkimuksista sekä julkaisee kädessäsä olevaa tieteellistä aikakauslehteä *Virittäjä*. Kotikielen Seura ja *Virittäjä* seuraavat ja aktivoivat suomalaista kielitieteellistä tutkimusta toimimalla tutkijoiden välisenä yhdysiteenä ja tieteellisen keskustelun foorumina.

MITEN JÄSENEKSI?

Kätevin tapa liittyä jäseneksi on tilata *Virittäjä*. Jos et halua tilata *Virittäjä*, voit maksaa jäsenmaksun (30 markkaa vuodessa, opiskelijoilta 15 markkaa) Kotikielen Seuran postisiirtotilille 800024-4180803. Jäsenille lähetetään tiedot seuran kokouksista ja muusta toiminnasta syksyn ja kevään alussa.

SEURAN TOIMIHENKILÖT

Esimies: apulaisprof. Pirkko Nuolijärvi, 1. varaesimies: dos. Lea Laitinen, 2. varaesimies: tri Kaisu Juusela, sihteeri: Hanna Lappalainen, puh. (09) 874 6761, telekopio 191 23329, sähköposti Hanna.Lappalainen@Helsinki.Fi.
Seuran osoite: Castrenianum, PL 3 (Fabianinkatu 33), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO.